

SLAPP IKKI Í BAÐ

Almannamálaráðið hefur sum mál, at fólk skulu búa heima sum longst, men hetta er snøgt sagt ikki gjørligt, sigur Karin Jacobsen. Pápi hennara búði heima hjá henni í 11 vikur, og eftir hetta var Karin Jacobsen niðurundir komin, tí skipanin riggar ikki

Marjun Dalsgaard

Í juli 2013 datt 95 ára gamli Kristian Poulsen úr songini. Hann breyt lærhálsin og endaði í koyristóli. Eftir nakrar mánaðir á sjúkrahúsinum kom hann á akuttlistan og slapp inn á Boðanesheimið. Eftir stutta tíð fekk dótturin, Karin Jacobsen, boð um, at hann ikki var egnaður til at búa á Boðanesheiminum.

- Tá tvær vikur vóru farnar, bóðu tey meg koma til samrøðu. Hetta var ein týsdag, og hann varð koyrdur heim fríggjadag, sigur Karin Jacobsen. Hon hevði tiskil sera stutta tíð at finna honum eitt nýtt stað at vera. Karin Jacobsen hevði havt trý eldri fólk búgvandi fyrr, og helt tí, at tað fór ikki at vera nakar stórir trupulleiki at hava pápan heima eina tíð. Men tað var ikki bara sum at siga tað. Karin Jacobsen upplivdi, at nógv í umsitingini í Almannaverkið ikki virkaði. Samskiptið var vánaligt, og arbeiðið hjá røktarunum var so illa lagt til rættis, at pápin fekk ikki tað røkt, hann hevði tørv á. Hann fekk onga uppvenjing bjóðað, og hevði Karin Jacobsen ikki fingið so nógva hjálp frá familju og vinum, hevði hon ikki kunnað røkt eitt fulltíðarstarv samstundis.

- Eg standi spyrjandi, tá politikarar siga, at teir gjarna vil hava, at fólk eru heima sum longst, tað ber ikki til í praksis, sigur Karin í dag.

Ógjørligt at leggja dagin til rættis

Eitt nú vóru stórir trupulleikar við at brúka dagtilhaldið. Tað bar ikki til at leggja koyringina til rættis á nøktandi hátt.

- Pápi mín situr í koyristóli, og hann slapp ikki avstað um ikki ein serligur bussur kom eftir honum. Men tað var ikki gjørligt at avtala eitt ásvíst tíðspunkt millum 8 og 9, har bussurin skuldi koma, sigur Karin. Tískil avgjórði hon, at pápin skuldu fara avstað kl 9.30 um morgunin. Tá var eingin annar, sum skuldi brúka bilin, og tí kundu tey avtala eitt

ávíst tíðspunkt. Men hetta merkti, at onkur mátti vera heima intil klokkan 9.30 um morgunin og aftur klokkan 15 seinnapartin, tá pápin kom heim aftur. Hon undrast um hetta.

- Eg haldi, at tá brúkarar skulu í dagtilhald, so eigur man eisini at leggja tað til rættis eftir tørvinum hjá brúkaranum, sigur hon. Men hetta var ikki tað ringasta, fortelur Karin.

Skuldi í song kl 20

Eftir eina tíð heima varð pápin koyrdur í song klokkan 20, og lá við somu blæðu til næsta dag út á fyrrapartin.

- Í fyrstani komu tær millum klokkan 21 og 22 um kvøldið, men so bleiv tað fyrr og fyrr, og at enda komu tær millum klokkan 19 og 20, sigur Karin. Tær komu ikki aftur fyrr enn seint út á fyrrapartin dagin eftir, og tí førði hetta við sær, at pápi Karina lá við somu blæðu í nógvar tímar.

- Tær gjørdu hann kláran, og so fingi vit hann í song, og so komu tær ikki aftur fyrr enn kl. 10 - 11 dagin eftir. Tá var hann ofta druknaður upp á nakkan, tá tær komu, sigur Karin Jacobsen.

Hon vildi gjarna havt pápa sín heima, men við tí hjálp hon fekk, var tað ikki møguligt.

Slapp ikki í bað

Pápi Karina var ongantíð í bað tær 11 vikurnar, hann búði heima hjá henni. Orsøkin var ein sera ósmíðlig skipan, har hann bert slapp í bað mikumorgun. Um hann ikki var væl fyri mikumorgun, mátti hann bíða eina viku, áðrenn hann slapp í bað.

- Eg spurdi ofta, um hann ikki skuldi í bað. Eg segði, nú hefur hann ligið dýggjavátur, hann má í bað, men so fekk eg at vita, at hann bleiv líka væl vaskadur í seingini, sigur Karin og leggur aftrat.

- Eisini fekk eg at vita, at hann skuldi í bað mikumorgun. Hetta passaði illa, tí hann var ofta illa fyri um morgunin, men tað kundi eftir øllum at døma ikki broytast. Soleiðis gingu vikurnar, og hann kom aldrin í bað, með-

an hann búði heima hjá mær, fortelur Karin Jacobsen.

Á einum fundi, sum hon hefur havt við heimarøktina, fekk Karin at vita, at tað passar ikki, at hann bara kundi fara í bað mikudagar, so tað mátti vera ein misskiljing. Hon er serliga ørkymlað um, at tað ofta tóktiskt sum, at tær vóru nýggjar og óroyndar, sum komu til pápa hennara.

- Eg haldi ikki, at man kann senda ungar óroyndar røktarar til ein gamlan mann, sum er so illa fyri og dementur, sum pápi er, sigur Karin Jacobsen. Hon leggur dent á, at tað ikki er sjálv starvsfólkini, sum hon finst at, men skipanini og máta- num viðurskiptini eru lögð til rættis.

Tryggin ikki í lagi

Eftir eina tíð vísti tað seg, at pápin hevði brúkt eina song, sum ikki tryggjaði nóg væl ímóti, at hann datt á gólv. Hann hevði brotið seg sundur tvær ferðir við at detta á gólv, og hann skuldi hava eina serliga song. Harafrat var okkurt galið við liftini, og hann hevði mangan sagt, at hann kendi seg ótrygga í henni. Karin Jacobsen eftirlýsir at man frá heimarøktini kannaði um slíkt var í ordan.

- Tað var nærmast av tilvild at vit funnu útav, at song og lift ikki var í ordan. Í sambandi við at fleiri av heimarøktarunum vóru sjúkar, kom ein avloysari, sum eftir øllum at døma hevði eina aðra fakligheit, enn tær, sum vanliga vóru har. Hon segði, at hetta líktist ongum. Har var alt møguligt galið, sigur Karin Jacobsen. Umframt liftina og songina orðnaði hendan tað soleiðis, at pápin fekk eina serliga dýnu – eina sokallaða kúludýnu, sum liggur tyngri um kroppin, og fekk hann at slappa av. Eftir hetta fekk hann tað munandi betur og svav alla náttina, sigur Karin Jacobsen. Hon var fegin um, at hesin avloysarin kom til pápan, so hesi viðurskiptini komu í rættlag, men var eisini eitt sindur skelkað.

- Eg var skelkað av, at tað var so lítið skil á. At eingin hevði kannað, at viðurskipt-

ini vóru í lagi, men at pápi fekk nýggja dýnu, lift og song, bara tí ein avloysari kemur, sum hefur skil fyri røktini, sigur Karin Jacobsen.

Vánaligt samskipti

Eitt, sum Karin Jacobsen sigur seg sakna nóg, var nøktandi samskipti við Almannaverkið. Hon kendi seg slepta upp á fjall.

- Tað var eg, sum alla tíðina skuldi seta meg í samband við Almannaverkið, og man verður koyrdur niður sálarliga av at alla tíðina skula ringja um hetta og hatta. Eingin kemur út at spyrja, hvussu gongur, um tørvur er á onkrum og so framvegis. Onkuntíð manglaðu blæður ella hjálpitól, so spurdu tær meg, hvar tað var. Eg visti einki um, at tað var eg, sum skuldi syrgja fyri tí, sigur Karin Jacobsen. Hon kendi seg fullkominliga niðurundir komna eftir at pápin hevði búð heima hjá henni í nakrar vikur. Hetta hóast at Almannaverkið sigur, at heimarøktin skal standa fyri ráðgeving og uppvenjing.

- Eg haldi, at hetta er ein óvirðilig viðferð fyri eitt menniskja at fáa, sigur Karin Jacobsen. Hon fór á fund við Heimarøktina í februar, og spurdi um tey høvdu nakrar mannagongdir ella reglugerð, men tað høvdu tey ikki.

- Eg spurdi eisini, hvussu nógv tíð er játtað til pleygu av pápa, men tað er onki fast, søgdu tær. Men tær lurtaðu og søgdu, at tær skuldi brúka meg sum case - at hatta ikki skuldi henda aftur, sigur Karin Jacobsen. Hon sigur seg vóna, at umsitingin hefur tikid hetta til eftirtektar, men hefur ilt við at trúgva, at pápin er eitt eindømi.

- Eg standi eftir við eini kenslu av, at hetta bara var eitt óheppið dømi, har mestsum alt gekk galið, og tað er sjálvsagt harmiligt, men eg havi ilt við at trúgva, at alt hetta kann ganga so galið við pápa, og at hann er eitt eindømi, sigur hon.

Í dag býr pápin á einum røktarheimi í Eysturoynni.

